

MAGISTRÁT MĚSTA OLOMOUCE

ODBOR PAMÁTKOVÉ PÉČE

Hynaisova 34/10, 779 00 Olomouc

Spisový znak – 411.1, skartační znak/skart. lhůta – A/10

Č. j. SMOL/134400/2018/OPP/KO

V Olomouci 4.6.2018

Spisová značka: S-SMOL/081475/2018/OPP

Uvádějte vždy v korespondenci

Oprávněná úřední osoba pro vyřízení : Ing. Petr Koluch, Ph.D., dveře č. 1.22

Oprávněná úřední osoba pro podepisování : Mgr. Vlasta Kauerová

Telefon : 588 488 133

E-mail : petr.koluch@olomouc.eu

Rozhodnutí

Dne 10.4.2018 obdržel Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče žádost o vydání rozhodnutí, podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "zákon o státní památkové péči"), ve věci obnovy fasád Vlastivědného muzea na objektech č. p. 823 a č. p. 824, Náměstí Republiky č. o. 5 a č. o. 6, st. parcela č. 142 a č. 143, k. ú. Olomouc-město, obec Olomouc, zapsané nemovité kulturní památky rejstříkové číslo 13721/8-3718 Ústředního seznamu kulturních památek České republiky.

Tímto bylo zahájeno správní řízení, jehož účastníkem je vlastník předmětných objektů, Krajský úřad Olomouckého kraje, Jeremenkova 1191/40a, 77900 Olomouc - Hodolany, (IČ 60609460); příslušnost hospodařit s majetkem kraje má Vlastivědné muzeum v Olomouci, Náměstí Republiky 823/5, 77173 Olomouc, (IČ 100609). Žádost o vydání rozhodnutí podal na základě plné moci vlastníka objektu ze dne 28.3.2018 OK PYRUS s.r.o., Husovická 4, 61400 Brno, (IČ 25532464), Ing. David Fajfr, (dále jen "zástupce účastníka řízení").

Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče, vydává podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči, jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče, podle ustanovení § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "správní řád"), následující rozhodnutí:

Realizace obnovy fasád Vlastivědného muzea na objektech č. p. 823 a č. p. 824, Náměstí Republiky č. o. 5 a č. o. 6, st. parcela č. 142 a č. 143, k. ú. Olomouc-město, obec Olomouc, zapsané nemovité kulturní památky rejstříkové číslo 13721/8-3718 Ústředního seznamu kulturních památek České republiky, jenž se nachází na území Městské památkové rezervace Olomouc (dále jen "MPR") prohlášené výnosem Ministerstvem kultury ČSR dne 21.12.1987 č.j. 16.417/87-VI/1, podle předložené žádosti a projektové dokumentace: „Vlastivědné muzeum v Olomouci, rekonstrukce krovů a obnova fasády“, kterou v lednu 2018 vypracoval OK PYRUS s.r.o., Husovická 4, 61400 Brno,

je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustná za těchto podmínek:

1. Nátěr omítaných ploch fasád bude proveden nehydrofobními silikátovými barvami.
2. Barevnost všech čabrak hlavic pilastrů na fasádě bývalého kostela sv. Kláry bude shodná a bude provedena nátěrem v navrženém odstínu žluté barvy, tj. - číslo barvy 9075 ze vzorníku KEIM EXCLUSIVE.
3. Štuková kartuš s datací na západní fasádě bývalého kostela bude opatřena nátěrem v odstínu světle šedé barvy podle stávajícího řešení, tj. - číslo barvy 9497 vzorníku KEIM EXCLUSIVE.
4. Omítky komínových těles v nadstřešní části budou ponechány buď v rezné podobě, nebo budou opatřeny ochranným nátěrem v barevnosti přirozené vápenné omítky.

Odůvodnění

Objekty č. p. 823 a č. p. 824 na Náměstí Republiky č. o. 5 a č. o. 6 na st. parcele č. 142 a st. parcele č. 143 v k. ú. Olomouc-město, obec Olomouc jsou zapsanou nemovitou kulturní památkou rejstříkové číslo 13721/8-3718 Ústředního seznamu kulturních památek České republiky, která se nachází na území MPR. Na tomto území jsou uplatňovány památkové zájmy.

Komplex budov bývalého kláštera klarisek s kostelem sv. Kláry sestává z objektu bývalého klášterního chrámu situovaného směrem do náměstí Republiky a navazujících čtyř dvoupatrových křídel, která v sobě uzavírají obdélné nádvoří. Na západní straně areálu se při vnějším nádvoří nachází nižší patrová budova s valbovou střechou. Vjezd na vnější nádvoří je vymezen ohradní zídou s průjezdní branou a průchozí brankou. Objekty bývalého kláštera klarisek s kostelem sv. Kláry jsou z větší části pozdně barokní novostavbou vybudovanou v severozápadní části olomouckého Předhradí v místech původního klariského kláštera, jehož počátky jsou kladeny do poloviny 13. století. Novostavba byla zahájena v souvislosti s úpravami městské fortifikace za abatyše Agnes Schreyerové v roce 1754, a to výstavbou severního křídla s refektářem (dokončeno 1759). V pamětní listině je jmenován jako stavitel olomoucký zednický mistr Matyáš Kniebandl. Za stejného stavebníka i stavitele byla kolem roku 1770 dokončována obě boční křídla, která spojila severní křídlo s doposud stojícím starším kostelem sv. Kláry. Novostavba kostela byla zahájena až za nástupkyně abatyše Schreyerové, a to za abatyše Norberty Munierové. Změnil se i stavitel klášterních objektů, jímž byl další z olomouckých zednických mistrů Václav Beda. Hrubá stavba kostela, která do své hmoty zahrnuje i zdivo staršího klášterního chrámu, byla dokončena v roce 1774. V té době se však klášter dostal do značných finančních potíží a byla na něj uvalena nucená správa, s níž souvisel zákaz další stavební činnosti. Roku 1777 bylo navrženo klášter zrušit, v roce 1779 došlo k zahájení exekučního prodeje majetku kláštera a v roce 1782 byl nakonec klášter zrušen v rámci první vlny josefinských reforem. Další stavební úpravy areálu byly prováděny na počátku 19. století v souvislosti s využíváním objektů vojenskou správou a knihovnou vysokoškolského lycea, později v souvislosti se zřízením nově vzniklé Knihovny ulice a zejména v první polovině padesátých let 20. století v souvislosti s celkovou adaptací areálu pro muzeální účely.

Areál bývalého kláštera klarisek s kostelem je i přes novodobější užitkové zásahy velmi významnou stavební památkou s dochovanými hodnotnými historickými stavebními, řemeslnými a uměleckořemeslnými konstrukcemi. Z pohledu umělecko-historického se jedná o jeden z nejvýznamnějších a zároveň i stylově nejcharakterističtějších stavebních souborů vybudovaných v Olomouci ve druhé polovině 18. století. Jde o nedílnou součást městské památkové rezervace situovanou v pohledově velmi exponované poloze jednoho z důležitých historických náměstí.

K žádosti, podané dne 10.4.2018, shromáždil správní orgán následující podklady: projektovou dokumentaci: „Vlastivědné muzeum v Olomouci, rekonstrukce krovů a obnova fasády“, kterou v lednu 2018 vypracoval OK PYRUS s.r.o., Husovická 4, 61400 Brno, písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci, (dále jen „NPÚ“), č.j. NPÚ-391/29351/2018 ze dne 23.4.2018, které vypracoval Mgr. Ondřej Belšík, stanovisko zástupce účastníka řízení k písemnému vyjádření NPÚ ze dne 29.5.2018 a upřesnění nátěrového systému, tj. název vzorníku a konkrétní čísla použitých barev ze dne 4.6.2018 poslané správnímu orgánu zástupcem účastníka řízení.

Popis navržených prací (převzato z předloženého vyjádření NPÚ):

Obsahem předložené žádosti je návrh na obnovu fasád objektů areálu bývalého kláštera klarisek, v současnosti sídla Vlastivědného muzea v Olomouci. Fasády byly obnoveny v 90. letech minulého století a vykazují lokální poruchy. Navrhuje se jejich drobné vyspravení ve formě opravy zpuchřelých a opadáných omítek (předpoklad do cca 10 % plochy fasád). Uvolněné a narušené části omítky profilovaných částí říms budou opatrně odstraněny a bude provedena jejich přesná obnova. Při této obnově bude postupováno tak, že bude stávající profil římsy přesně zaměřen, budou vyhotoveny rozměrově věrné šablony pro vytažení profilu římsy. Tak bude obnovena římsa v původním tvaru a rozměrech. K opravě omítek budou použity malty, které se svým složením, druhem, frakcí a poměry plniva a pojiva budou nejvíce blížit maltám původním, tedy nové omítky se svou strukturou, vlastnostmi a barevností po vyschnutí budou blížit existujícím ponechávaným omítkám. Celkový nátěr fasád bude proveden silikátovými barvami. Soklová část bude (cca do 60 cm) bude opatřena hydrofobní povrchovou úpravou. Před provedením celkového finálního nátěru omítek budou na fasádu

vyneseny použitých odstínů o velikosti minimálně 0,5 m²: a) oranžovohnědá, b) žlutá, c) lomená bílá, d) hnědočervená. V rámci kontrolního dne bude provedeno posouzení shody navrhované barevnosti mezi obnovovanými a původními plochami. Teprve po odsouhlasení zástupcem památkové péče bude možné provést tyto práce jako celek.

Součástí obnovy vnějšího pláště bude i obnova kamenných prvků a výplní vstupní otvorů vstupů do bývalého kostela sv. Kláry, přičemž návrh jejich obnovy je řešen samostatnými restaurátorskými záměry. Dále je navrženo očištění a obnova nátěru branky pro pěší a vjezdové brány tmavší grafitovou černí. Velká okna bývalého kostela sv. Kláry, resp. lící část výplní bude očištěna (obroušena) a bude obnoven ochranný nátěr ve stávající tmavě hnědé barevnosti. Ochrana proti ptactvu bude zachována ve stávajícím rozsahu. Komínová tělesa budou v nadstřešní části omítnuta omítkou štukovou dvouvrstvou s dvojnásobným penetračním nátěrem odstínu bílé barvy.

Ve smyslu ust. § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči bylo ve věci vydáno písemné vyjádření NPÚ, č.j. NPU-391/29351/2018, kde je mj. uvedeno, že obsahem předložené žádosti je obnova fasád objektů areálu bývalého olomouckého klariského kláštera s kostelem sv. Kláry, dnes Vlastivědného muzea v Olomouci. K žádosti přiložená projektová dokumentace je sice nazvána jako rekonstrukce krovů a obnova fasády a obsahuje řadu informací ve věci obnovy krovových konstrukcí předmětné památky, žádost je však zúžena pouze na návrh obnovy fasád, a proto je písemné vyjádření omezeno výhradně na tuto problematiku.

V závěru písemného vyjádření je uvedeno, cituje se: „*Zamýšlené práce nepoškodí zájmy státní zájmy státní památkové péče za těchto podmínek* (správní orgán podmínky pro přehlednost očísloval; původně byly uvedeny jen s odrážkami):

1. *Nátěr omítaných ploch fasád bude proveden nehydrofobními silikátovými barvami.*
2. *Barevnost všech čabrak hlavic pilastrů na fasádě bývalého kostela sv. Kláry bude shodná a bude provedena nátěrem v navrženém odstínu žluté barvy. Kartuš s datací na západní fasádě bývalého kostela bude opatřena nátěrem v odstínu světle šedé barvy dle stávajícího řešení.*
3. *Omítky komínových těles v nadstřešní části budou ponechány buď v rezné podobě, nebo budou opatřeny ochranným nátěrem v barevnosti přirozené vápenné omítky.*

V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu byl zástupce účastníka řízení seznámen s předmětným písemným vyjádřením NPÚ, č.j. NPU-391/29351/2018, a byla mu dána možnost se k danému podkladu vyjádřit.

Dne 29.5.2018 obdržel správní orgán stanovisko zástupce účastníka řízení k navrženým podmínkám uvedeným v písemném vyjádření NPÚ. Ve stanovisku Ing. Fajfr uvedl, že nemá k uvedeným podmínkám výhrady a zapracuje je v navrhovaném znění do textové části projektové dokumentace.

Vzhledem k tomu, že v žádosti ani v předložené projektové dokumentaci, nebyl uveden konkrétní název vzorníku barev pro nátěr fasád, ani konkrétní čísla barev, byl zástupce účastníka řízení na toto dne 1.6.2018 z důvodu rychlejšího vyřízení věci telefonicky upozorněn a dne 4.6.2018 obdržel správní orgán požadované upřesnění barevnosti fasád; budou použity tyto silikátové barvy ze vzorníku KEIM EXCLUSIVE: oranžovohnědá - č. 9089, žlutá - č. 9075, lomená bílá - č. 9870, hnědočervená na sokl - č. 9144.

Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče se při posuzování žádosti a předložené projektové dokumentace, zabýval celým písemným vyjádřením NPÚ i stanoviskem zástupce účastníka řízení k písemnému vyjádření NPÚ, přičemž správní orgán státní památkové péče dovedl následující:

Návrh obnovy fasád vychází z jejich stávajícího stavu a podoby, z barevného a materiálového řešení, které bylo použito při poslední velké rekonstrukci v závěru 90. let minulého století. Byť je současná barevnost výsledkem architektonické invence organizace SÚRPMO, které navrhlo barevnost fasád v závěru 70. let minulého století s velkou pravděpodobností bez opory v nálezech doložených přímo na stavbě (pozn. fasády byly po výstavbě areálu zřejmě monochromní, jak dokládají nálezy v podkroví bývalého kostela sv. Kláry a starší fotodokumentace), se záměrem obnovit barevnost podle stávajícího zažitého řešení lze souhlasit, za předpokladu splnění podmínek uvedených ve výroku rozhodnutí.

Podmínka nátěru omítaných ploch fasád nehydrofobními silikátovými barvami vychází ze základních zásad stávající památkové péče, a to ze zásady *věrohodného ztvárnění* konkrétní dobové stavební konstrukce historické stavby a rovněž i jejího celku a ze zásady *autenticity procesu obnovy* stavební památky. V posuzovaném projektu je sice uvedeno, že fasáda bude opatřena nátěrem silikátovou barvou, tato skutečnost však neznamena, že by nemohly být použity nevhodné hydrofobizované barvy. Při obnově povrchové úpravy předmětné stavební památky je totiž nutné z důvodu zohlednění zásady věrohodnosti ztvárnění respektovat i původní materiálové složení historických nátěrů. Nejvhodnější by bylo použít dobově adekvátní a s danou architekturou spojené nátěrové hmoty na vápenné bázi. Jelikož ale při poslední obnově byly použity silikátové barvy, je možné z technologického hlediska a určitých omezení aplikovat i nátěr na této bázi. Nemělo by však jednat o vodoodpudivé barvy. Tuto vlastnost tradiční historické nátěrové hmoty na bázi vápna a vodního či draselného skla nemají. Svým způsobem by totiž v případě aplikace vodoodpudivého nátěru byla provedena celoplošná hydrofobizace fasády, což je nežádoucí. Hydrofobizace fasád s sebou nese řadu technologických rizik a budoucích omezení, které nejsou z pohledu památkové péče žádoucí. Jedním ze základních omezení je možnost aplikace vápenných technologií při další obnově. Zbytky hydrofobních prostředků totiž zůstávají i po delší době v ošetřovaných materiálech, což značným způsobem omezuje případnou rekonzervaci zdiva či jeho povrchových úprav za použití tradičních vápenných technologií a materiálů, které lze aplikovat jen na podkladu dostatečně nasákavém pro vodu (pozn. tedy nikoliv na podkladu hydrofobním). Eventuální aplikaci celoplošného vodoodpudivého nátěru tedy nelze z výše uvedených důvodů na dané kulturní památce akceptovat.

Druhou podmínku týkající se barevnosti čabrak hlavic pilastrů a štukové kartuše s datací na západní straně bývalého kostela rozdělil správní orgán pro přehlednost do dvou samostatných podmínek. Podmínky stanovil správní orgán z toho důvodu, že v žádosti ani v předložené projektové dokumentaci, její textové ani výkresové části, není zcela přesně podchyceno současné barevné řešení těchto prvků fasády (na výkresech jsou čabraky hlavic pilastrů zachyceny jak s nátěrem ve světle žluté barvě, tak i v barvě lomené bílé). Řešení barevnosti všech čabrak hlavic pilastrů na fasádě bývalého kostela sv. Kláry bude tedy shodná a bude provedena nátěrem v navrženém a dodatečně (4.6.2018) upřesněném odstínu žluté barvy - číslo barvy 9075 ze vzorníku KEIM EXCLUSIVE.

Ke štukové kartuši s datací na západní fasádě bývalého kostela není v žádosti ani předloženém projektu uvedena žádná bližší informace a její stávající barevnost je světle šedá. Správní orgán stanovil tedy sám barevnost tohoto architektonického prvku ze vzorníku KEIM EXCLUSIVE - číslo barvy 9497. Jedná se lehce světle šedou barvu, která odpovídá stávajícímu stavu řešení.

Poslední podmínka týkající se podoby komínových těles vychází ze zásady *věrohodného ztvárnění a celistvé interpretace* historické stavby, kdy úpravy památky by měly respektovat její celkový charakter a vyznění (dobové architektonické řešení a stavební kontext, v němž je zasazen, tj. úpravy vnějšího pláště historických staveb by měly být v souladu s historickým řešením). Jedním z hlavních cílů péče o střechy historických staveb a střešní krajinu v historických sídlech je zachovat veškeré hodnoty střech v jejich autenticitě, tj. zachovat nejen materiálové vyjádření střech (autenticitu materiálu), ale také vizuální působení střech (autenticitu vzhledu). Komíny tvoří součást památkových hodnot historických staveb a urbanistických celků. Vypovídají o stavebních dějinách objektů, provozu a kultuře bydlení atp., tvoří součást charakteristického a autentického vzhledu střech a střešní krajiny. Požadavek na zachování komínových těles v historické podobě, resp. provedení komínových těles u historických staveb podle dobových architektonických řešení, se mj. opírá o současný stav poznání kulturně-historických hodnot historických staveb a jejich jednotlivých konstrukcí, které je třeba zachovat, vyjádřený například v metodické publikaci *Péče o střechy historických budov*. Komíny historických staveb, které nebyly součástí jejich celkového architektonického řešení fasád, nebyly zpravidla opatřovány barevnými nátěry nebo jinak zvýrazňovány. Omítka zde měla pouze ochrannou funkci, nikoliv výtvarnou funkci. V daném případě se navíc jedná o novodobá hmotnější komínová tělesa, proto nepovažuje správní orgán za vhodné jejich eventuální zvýraznění nátěrem bílou barvou.

Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče, jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče v rámci probíhajícího řízení posoudil žádost, projektovou dokumentaci a všechna shromážděná stanoviska a připomínky a dovedl, že realizace navrhovaných prací, tj. obnova fasád Vlastivědného muzea na objektech č. p. 823 a č. p. 824 na Náměstí Republiky v Olomouci, bude po svém provedení při splnění podmínek uvedených ve výroku rozhodnutí v souladu se zájmy státní památkové péče.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat podle ustanovení §§ 81 až 87 zákona č. 500/2004 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému úřadu Olomouckého kraje, odbor sportu, kultury a památkové péče, oddělení památkové péče, podáním učiněným u Magistrátu města Olomouce, odboru památkové péče.

Lhůta pro podání odvolání počíná běžet, podle ustanovení § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu, den následující po dni, kdy bylo rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty.

Mgr. Vlasta Kauerová
vedoucí odboru památkové péče

Rozdělovník:

- OK PYRUS, s.r.o., Husovická 884/4, Brno-sever, Husovice, 614 00 Brno (DS)
- spis

Na vědomí:

- Vlastivědné muzeum v Olomouci, Náměstí Republiky 823/5, 771 73 Olomouc (DS)
- Magistrát města Olomouce, odbor stavební, odd. pozem. staveb, Hynaisova 34/10, 779 00 Olomouc (interně elektronicky)
- Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci, Horní náměstí 410/25, 779 11 Olomouc (DS)

